

HÖGSKOLAN
I SKÖVDE

Rektor

MISSIV

2019-09-06

Dnr HS 2019/513

Socialdepartementet

s.remissvar@regeringskansliet.se
s.fs@regeringskansliet.se

**Remissvar - Stärkt kompetens i vård och omsorg – slutbetänkande
från utredningen Reglering av yrket undersköterska SOU 2018:77
(S2019/02078/FS)**

Högskolan i Skövde lämnar härmed över synpunkter på ovanstående remiss.

Ärendet har beretts av en arbetsgrupp bestående av Britt-Marie Gunnarsson, adjunkt och avdelningschef för avdelningen omvårdnad och reproduktiv, perinatal och sexuell hälsa Kristina Ek, biträdande professor och biträdande avdelningschef för avdelningen omvårdnad och reproduktiv, perinatal och sexuell hälsa, Lina Hovlin, adjunkt, Björn Stjernetun adjunkt, Rune Svanström, lektor samt Henrik Bergström ordförande i Studentkåren.

Beslut om att avge detta yttrande fattas den 6 september 2019 av rektor Lars Niklasson efter föredragning av Britt-Marie Gunnarsson, adjunkt och avdelningschef.

Lars Niklasson

Britt-Marie Gunnarsson

HÖGSKOLAN
I SKÖVDE

Rektor

YTTRANDE

2019-09-06

dnr HS 2019/513

Stärkt kompetens i vård och omsorg – slutbetänkande från utredningen Reglering av yrket undersköterska (SOU 2018:77)

Sammanfattning

Högskolan ställer sig bakom förslaget att inte utfärda legitimation för undersköterskor eftersom undersköterskeutbildningen är på gymnasienivå och saknar den vetenskapliga förankring som krävs för legitimation. Högskolan förordar en förbättrad och enhetlig utbildning och möjligheter till fortbildning med riktade utbildningsinsatser för yrkesgruppen där arbetsgivarens ansvar för kompetensutveckling tydliggörs. Högskolan har dock noterat att patientsäkerhet, omvårdnadsperspektivet och konsekvenser för sjuksköterskans funktion inte är så väl beskrivet.

Legitimation

Högskolan stödjer förslaget att inte utfärda legitimation. Undersköterskeutbildningen är på gymnasienivå och saknar den vetenskapliga förankringen som krävs vid legitimation. Utbildningens, längd, innehåll och yrket saknar den självständighet som krävs för legitimation.

Reglerade arbetsuppgifter

Verksamhetschefen ansvarar för rutiner vid delegering och anställning.

Inom kommunal hälso- och sjukvård ansvarar den medicinskt ansvariga sjuksköterskan (MAS) för god kvalitet och patientsäkerhet. MAS har ansvar för att reell kompetens kontrolleras vid varje delegering genom den anställda sjukvårdspersonalen, t.ex. sjuksköterskan. Förbättrad utbildning med tydliga kompetenskrav för skyddad yrkestitel kan på sikt underlätta för delegeringsförfarandet av reglerade arbetsuppgifter. En risk finns dock att MAS möts av en förväntan att delegering ska ske till alla med yrkestiteln undersköterska.

Vid reglerade arbetsuppgifter ser Högskolan en risk för att det blir bristande kontinuitet hos patienten/brukaren vilket kan äventyra patientsäkerheten.

HÖGSKOLAN
I SKÖVDE

Ett tydligare utbildningsinnehåll och arbetsgivarens ansvar som kravställare bör tydliggöras

Utredningens kartläggning har visat att det enligt verksamhetsföreträdarna finns brister inom nästan alla ”önskvärda kompetenser” för en undersköterska. Detta riskerar att försämra kvalitet och säkerhet inom vård och omsorg. Dessa brister kan många gånger hänföras till kvaliteter på utbildningarna. Samtidigt är det arbetsgivarens ansvar att rekrytera personal med rätt kompetens. Det pekar på behovet av reglerat utbildningsinnehåll. Den föreslagna förändringen av Vård- och omsorgsprogrammet med yrkespaketet undersköterska, ger bättre kompetens för att möta utmaningarna i vården och omsorgen, men det blir en breddutbildning. Med dagens allt mer avancerade vårdinsatser krävs fördjupade kunskaper som kan mötas genom fortbildning och specialisering samt en god förmåga att inhämta ny kunskap. Här blir det viktigt att det skapas kurser/program för att ge möjlighet att ytterligare stärka kompetensen hos undersköterskan.

Kompetensen hos lärarna inom vårdutbildningarna bör ses över och stärkas då utbildningsinnehållet utökas och fördjupas.

Valideringen

Valideringen kan bli en lång och svår process där formell och reell kompetens ska bedömas. Här kan tydliga examensmål för Vård- och omsorgsprogrammet underlätta processen. Bristande språkkunskaper bland baspersonal som inte har svenska som modersmål ses av flertalet arbetsgivare som den största kompetensbristen. Hur hanteras denna grupp som ska integreras i samhället?

Skyddad yrkestitel

Högskolan ser att införandet av en skyddad yrkestitel kan stärka kompetensen inom vård och omsorg och på lång sikt ge ökad status till yrket.

Skyddad yrkestitel anges som ett skäl för att öka patientsäkerheten. Utredningen menar att en lämplighetsprövning och utdrag ur belastningsregistret liknande den som sker för legitimationsyrken skulle innebära ett integritetsintrång för den enskilde och – i med yrkesgruppens storlek – för samhället i stort. Eftersom rätten att använda yrkestiteln inte är villkorad av den enskildes lämplighet anser utredningen att den skyddade yrkestiteln eller beviset om rätt att använda titeln inte ska kunna återkallas. Högskolan ställer sig mycket frågande till att utdrag ur belastningsregister inte krävs eller att yrkestitel inte kan återkallas. Undersköterskan arbetar oftast med sköra och utsatta personer.